

Deponiplatser utefter väg E10

Arkeologisk utredning i samband med
anläggandet av deponiplatser längst väg
E 10 i Kalix och Övertorneå kommuner

Töre och Övertorneå socknar, Kalix och Övertorneå kommun, Norrbottens län

Anna Engman

RAPPORT – JAMTLI 2020:18
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:
Jamtli
Box 709
831 28 Östersund
Tel. 063 - 15 01 00

© Jamtli 2020

Redigering och layout av framsida: Lena Ljungkvist

Jamtli medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons-licensen CC BY,
undantaget Lantmäteriets kartor samt annat upphovsrättsskyddat material.

ISSN 1654-2045

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	1
Uppdragets bakgrund	1
Syfte	2
Områdesbeskrivning.....	2
Utredningens genomförande och resultat.....	3
Resultat	5
Administrativa uppgifter	6

Sammanfattning

Trafikverket planerar arbeten längst väg E10 mellan Morjärv och Svartbyn i Överkalix kommun och inför detta arbete inkom de med en förfrågan om arkeologisk utredning utan beslut enligt KML på de planerade deponiplatserna.

Jamtli arkeolog Anna Engman genomförde utredningen 2020-09-01.

Totalt utreddes 6 områden. Shp-filer över dessa har tillhandahållits av Trafikverket. Samtliga ligger i anslutning till eller i närheten av väg E10. Den totala ytan är 0,13 km².

Ingen av områdena kommer att beröra några forn- eller kulturlämningar.

Bakgrund

Uppdragets bakgrund

Då Trafikverket planerar arbeten utmed väg E10 i Överkalix kommun har Jamtli fått i uppdrag att genomföra en arkeologisk utredning utan beslut enligt KML på de platser där det planeras deponiplatser. Totalt rör det sig om 6 platser utefter E10:an mellan Morjärv och Svartbyn.

Utsträckningen av de olika områdena har tillhandahållits av Trafikverket.

Figur 1. Översiktskarta med samtliga sex utredda ytor markerade med svart begränsningslinje.

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen är att ta reda på om det finns några forn- eller kulturhistoriska lämningar inom de utpekade områdena. Den antikvariska statusen ska fastställas för de lämningar som påträffas.

Rapporten ska fungera som ett fullgott planeringsunderlag för att bedöma behovet av ytterligare arkeologiska åtgärder eller justeringar av ytorna för deponi.

Områdesbeskrivning

Samtliga områden ligger utefter E10:an mellan Morjärv och Svartbyn i Överkalix kommun. Den totala ytan av det utredda området är 0,13 km². Områdena ligger under den högsta kustlinjen, 30-80 m över havet, i moränmark med inslag av sand- och grusmarker.

Området fornminnesinventerades 1990 och det renderade i lämningar såsom till exempel boplatser, kokgropar, tjärdalar och skogsbrukslämningar. 2015 genomförde Norrbottens museum en arkeologisk undersökning norr om Morjärv, vid lämningarna Överkalix 80:1, 782:1 och 783:1, samtliga boplatser. I anslutning till Överkalix 80:1 hittades inget av arkeologiskt intresse men vid Överkalix 782:1 och 783:1 påträffades koncentrationer av skörbränd sten.

Inom de utpekade 6 områden som ska utredas finns inga kända lämningar registrerade.

Utredningens genomförande och resultat

Innan fältarbetet påbörjades gjordes kartstudier i form av genomgång av LIDAR-data och de kartor som finns i Lantmäteriets historiska kartor.

Samtliga 6 ytor fältbesöktes under en dag i september 2020 och arbetet genomfördes med samma kvalitet och med de krav som ställs vid en arkeologisk utredning enligt KML 2 kap §11. Nedan följer en beskrivning av varje yta.

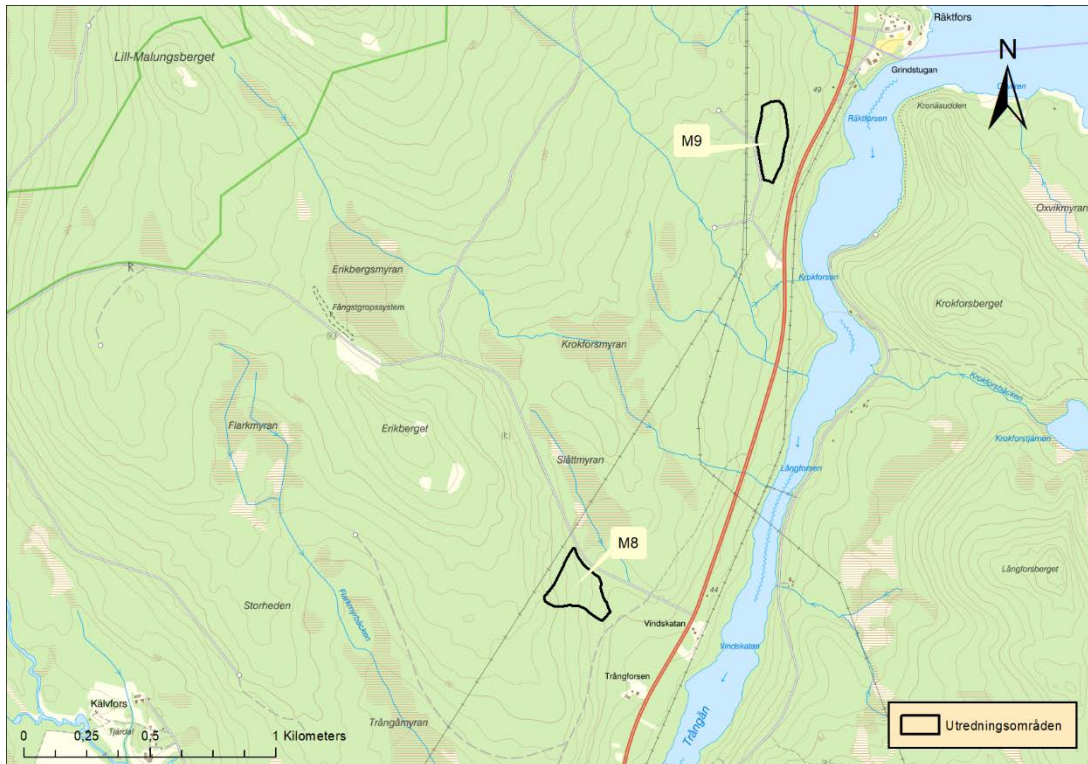
Område/Yta M1 – ligger i anslutning till grusväg, området består av sandig morän och är avverkat men inga större markberedningsingrepp. Området utreddes okulärt. Det fanns inget i området som föranledde att det var motiverat att använda andra redskap än jordsonden för att lokalisera lämningar. Inga lämningar påträffades.

Område/Yta M2 – ligger i anslutning till mindre grusväg, området består av sand- och grusmark och är avverkat och markberett. Då området är belamrat med markberedningsgropar besiktades dessa okulärt och det var inte motiverat att ta upp ytterligare gropar. Inga lämningar påträffades.

Figur 2. Detaljkarta över utredningsområden M1, M2 och M4.

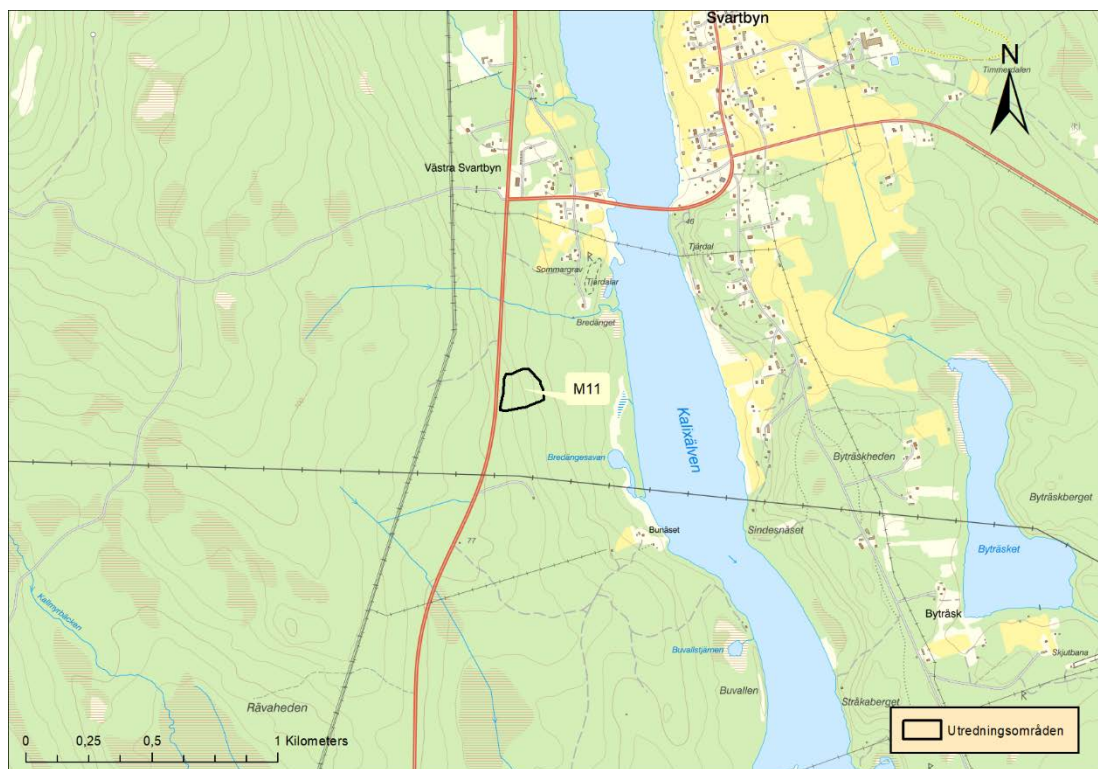
Område/Yta M4 – ligger i anslutning till E10:an och en kraftledning, en mindre väg går igenom området. Hela ytan väster om den mindre vägen består av sumpmark av olika grad. Öster om den mindre vägen är det moränmark och avverkat men inga större markberedningsingrepp. Då nästan hela området består av sumpmark, där förutsättningarna för att det ska finnas lämningar är små, lades fokus på den lilla delen av området som består av fast moränmark. Den ytan okulärbesiktades och det var inte motiverat att använda andra redskap än jordsond. Inga lämningar påträffades.

Figur 3. Detaljkarta över utredningsområden M8 och M9.

Område/Yta M8 – ligger i anslutning till grusväg, kraftledning och mindre väg. Området består av NÖ-sluttande moränmark. Hela ytan är avverkad förutom några mindre ytor med sumpmark. Inga större markberedningsingrepp. Området okulärbesiktades och i sluttningarna och sumpmarken fanns inga ytor som är lämpade för lämningar vilket inte motiverade användandet av andra redskap än jordsond. Inga lämningar påträffades.

Område/Yta M9 – ligger mellan grusväg, mindre väg/stig samt kraftledning. Moränmark. Hela ytan är avverkad med mindre markberedningsingrepp. Några mindre ytor med sumpmark. I LIDAR-data fanns indikationer på någon sorts gropar inom området men ingen av dessa var några arkeologiska lämningar. Utöver dessa gropar fanns inga ytor som föranledde annat arbetssätt än okulärbesiktning och jordsond. Inga lämningar påträffades.

Figur 3. Detaljkarta över utredningsområde M11.

Område /Yta M11 – ligger i nära anslutning till E10:an i kraftig Ö-sluttning. Området består av moränmark och är avverkat med mindre markberedningsingrepp. I den kraftiga sluttningen fanns inga förutsättningar för lämningar vilket gjorde att området endast okulärbesiktades. Inga lämningar påträffades.

Resultat

Efter att samtliga ytor fältinventerats konstaterades att det inte finns några arkeologiska lämningar inom någon av dessa områden.

Ur en arkeologisk synpunkt finns det ingen anledning till ytterligare utredning av ytorna.

Administrativa uppgifter

Jamtli's diarienummer:	69-2020-F5CC
Undersökningstid:	2020-09-01 Total tid: 6 h
Utredningsyta:	0,13 km ²
Förberedelser:	8 h
Rapporttid:	8 h
Personal:	Anna Engman
Läge:	Överkalix kommun
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Dokumentationsmaterial:	Består av shp-filer som förvaras på Jamtli

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2020

ISSN 1654-2045

- 2020:1 Vattentornet vid Värnamo station – kulturhistorisk utredning
Björn Olofsson
- 2020:2 Arkeologisk undersökning av:
En kolbotten efter resmila (Älvros 749)
En järnframställningsplats (Älvros 750)
Tre fångstgropar (Älvros 755, Älvros 758 och Älvros 760)
Annabell Rahm
- 2020:3 Vid karolinergraven i Rista? Arkeologisk utredning
Kristina Jonsson
- 2020:4 Bostadshus i Lungre. In- och utvändiga åtgärder, 2019
Henrik Ylikoski
- 2020:5 Karlstad C och Vikenpassagen. Järnvägsanknutet kulturarv, 2019
Henrik Ylikoski
- 2020:6 Begravningsplatsen under bogårdsmuren. Analysrapport över arkeologisk undersökning i samband med restaurering av bogårdsmuren vid Frösö kyrka
Anna Engman
- 2020:7 Almdalens fångstgropar. Arkeologisk provtagning och datering av Laxsjö 125, Laxsjö 139 och Laxsjö 101:1 inom fjällägenheten Almdalen 1:1
Annabell Rahm
- 2020:8 Byggnadsminnet Campus A4, byggnad 9. Fasadenovering, 2019
Sara Höglund
- 2020:9 Vindkraftspark Olofsberg. Kulturhistorisk landskapsanalys inför planerad vindkraftspark
Anna Engman
- 2020:10 Besiktning. Hallen 113, By/gårdstomt, Hallen 131, Hamnanläggning, Hallen 20:1, Fångstgrop och Oviken 115:1, Blästbrukslämning
Anna Engman
- 2020:11 Arkeologisk utredning på fastigheterna Brunflo Prästbord 1:12 och Brunflo Prästbord 1:13 2
Annabell Rahm
- 2020:12 Arkeologisk utredning i Hamre, Duved
Annabell Rahm
- 2020:13 Järnvägsbanken Stora helvetet – dokumentation i samband med rivning 2018–2019
Björn Olofsson
- 2020:14 Öxnereds stationsområde – kulturhistorisk utredning
Björn Olofsson
- 2020:15 Besiktning Ås 104:1, Fossil åker, och Ås 104:2, Fäbod
Annabell Rahm
- 2020:16 Fossil åkermark i Löfsåsen. Schaktningsövervakning i närheten av ett ödesböle
Kristina Jonsson

- 2020:17 En fäbodstuga från 1700-talet på Gammalbodarna. Kartering och arkeologisk förundersökning vid Granbotäkten
Kristina Jonsson
- 2020:18 Deponiplatser utefter väg E10. Arkeologisk utredning i samband med anläggandet av deponiplatser längst väg E 10 i Kalix och Överkalix kommuner
Anna Engman
- 2020:19 Matarledning mellan Norra stambanan och Robertsfors inför byggandet av Norrbotniabanan. Arkeologisk utredning steg 1 och 2
Anna Engman